

Výstupy Pracovní skupiny pro rovné příležitosti, které budou předány Řídícímu výboru MAP pro projednání a schválení SWOT-3 analýzy, schválení priorit a aktivit pro zařazení do akčního plánu MAP pro roky 2023, 2024 a 2025 a pro projednání a schválení priorit a cílů strategického rámce MAP ORP Benešov.

(verze schválená PS RP 24. 5. 2023)

1. Zdroje informací:

Níže uvedené návrhy vycházejí z jednání a podnětů Pracovní skupiny pro rovné příležitosti (PS RP), dále z výzkumných šetření mezi zástupci škol – konkrétně šlo o dotazování na popis potřeb škol (online forma), kvalitativní šetření mezi zástupci vedení škol vedené formou osobních rozhovorů, dále jsou zahrnuty podněty pedagogů získané při osobních rozhovorech a zejména pak při společných setkáních a dále z podnětů rodičů, které realizační tým MAP získal při setkáních a neformálních rozhovorech.

2. SWOT-3 analýza pro oblast rovných příležitostí

(je třeba uvést minimálně 3 body ke každé kategorii S-W-O-T):

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové mají zájem se vzdělávat v oblasti rovných příležitostí a jsou v tom mnohými vedeními škol podporováni, aby posilovali své schopnosti vzdělávat různorodé kolektivy a přispěli k rozvoji potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním.	<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové by ocenili další příležitosti pro vzdělávání a sdílení zkušeností v oblasti inkluze a rovných příležitostí. Často se jim na to nedostávají finanční prostředky, mnohdy jsou limitem i časové možnosti.
<ul style="list-style-type: none">Aktivní pedagogové mají zájem sdílet zkušenosti se svými kolegy, ale rovněž i s kolegy z ostatních škol. Jsou otevřeni kolegiální podpoře. Uvítali by též možnosti mentoringu, koučinku a supervizí, které by přispěly k jejich osobnímu i profesnímu růstu.	<ul style="list-style-type: none">Ucelenější podpora ve formě mentoringu, koučinku či supervizí bývá zpravidla finančně náročnější (i časově). Mnohé školy si ji nemohou dovolit. Zároveň v některých školách stále přetrvává určitá nedůvěra v tyto inovativní metody rozvoje kompetencí pedagogických sborů.
<ul style="list-style-type: none">Ve školách postupně dochází k proměně obsahu a způsobu vzdělávání, i když mnohde jen částečné, která vede k posilování kompetencí pro život. Jde např. o zařazování projektové, skupinové, diferenciované či badatelské výuky.	<ul style="list-style-type: none">V pedagogických sborech přetrvává nemalá skupina konzervativních učitelů, kteří vzdělávají takříkajíc „po staru“ a nemají zájem na tom rozvíjet sebe ani své žáky, využívat nové metody či pomůcky. Což platí i o inkluzi. Jejich aktivizace ve školách je obtížná.
<ul style="list-style-type: none">Dětem se sociálním či jiným znevýhodněním a dětem ohroženým	<ul style="list-style-type: none">Většina učitelů poukazuje na nedostatky v inkluzi. Podle jejich slov jsou do

školním neúspěchem se, pokud je to žádoucí, dostává individuální podpory.	běžných tříd zařazovány i děti, které nejsou pro inkluzi vhodné – neprospívá to ani jim ani ostatním dětem. Jde například o děti se skutečně závažnými psychologickými a psychiatrickými diagnózami a žáky se závažnými poruchami chování.
<ul style="list-style-type: none"> Kvalitativně se ve školách zlepšuje spolupráce mezi pedagogy, asistenty pedagoga, speciálními pedagogy, psychology a odbornými pracovišti. Řada škol již dokáže efektivně propojovat tyto profese ve prospěch žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP) i celých třídních kolektivů. 	<ul style="list-style-type: none"> Školy vnímají nestabilitu spolupráce s asistenty pedagoga (AP). Vadí jim „přidělování“ AP vždy ke konkrétnímu žákovi a poté, co žák ze školy odejde, končí i AP. Škola pak vnímá, že investuje energii do AP, který však se školou spolupracuje krátkodobě. Obávají se však, že nová reforma, která by to řešila, povede v konečném důsledku ke snížení počtu AP pro školy.
<ul style="list-style-type: none"> Školy dosahují solidních výsledků při vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ). Většina škol se dokázala vypořádat se zvýšenými nároky, které souvisí s přílivem dětí ukrajinských uprchlíků. Postupně se daří tyto děti adaptovat a stmelovat třídní kolektivy. 	<ul style="list-style-type: none"> Zejména MŠ, ale i mnohé ZŠ upozorňují za nedostatečnou kvalifikaci AP. Pokud ve škole pracují s žáky se závažnými diagnózami, mělo by tomu odpovídat i jejich vzdělání.
<ul style="list-style-type: none"> Dobré zkušenosti se vzděláváním žáků ohrožených školním neúspěchem ve speciálních třídách ve školách, které mají speciální třídu zřízení. 	<ul style="list-style-type: none"> Ve školách se stále nedostávají školní psychologové, ale i další profese – např. preventisté. Problémem bývá i nedostupnost, přetíženost, odborných pracovišť (zejména PPP, klinických psychologů) a dlouhé čekací lhůty.
<ul style="list-style-type: none"> MŠ, ZŠ a některé SŠ v regionu aktivně spolupracují a komunikují, aby usnadnily dětem přechod mezi MŠ a ZŠ, prvním a druhým stupněm ZŠ a mezi ZŠ a SŠ. 	<ul style="list-style-type: none"> Mnozí pedagogové vnímají hendikep ve vzdělávání nadaných dětí, na které se nedostává času.
	<ul style="list-style-type: none"> Školy upozorňují na to, že musí také řešit náročné až krizové situace při vzdělávání dětí se závažnými diagnózami, závažnými poruchami chování a při komunikaci s nespolupracujícími či problematickými rodiči. Těžko hledají oporu v legislativě a odborné pomoci.
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
<ul style="list-style-type: none"> Poskytnout pedagogům další příležitosti pro sdílení zkušeností, námětů, kontaktů a další inspirace do vzdělávání v oblasti rovných příležitostí. Nejen v rámci jedné školy, ale i škol v celém regionu. Pozn.: 	<ul style="list-style-type: none"> Riziko „vyhoření“ pedagogů, kteří se ve školách potýkají se zvyšujícími se nároky na vzdělávání žáků se SVP, vč. výchovných problémů a OMJ. Dále také s přeplněnými třídami, nepochopením

<p>velmi dobře v tomto ohledu funguje platforma MAP – konkrétně setkání PS RP, semináře a besedy. Žádané jsou také diskuse nad (odidentifikovanými) kazuistikami a ukázkové hodiny.</p>	<p>v pedagogickém sboru a někdy i u vedení škol, kde mnohde převládá konzervativní a pasivní přístup ke vzdělávání.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Poskytnout pedagogům další příležitosti pro vzdělávání v oblasti RP, ať individuálního, tak v jednotlivých školách, tak společného vzdělávání organizovaného pro všechny školy v ORP na platformě MAPu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí, který může omezit snahu škol zajistit pedagogům kvalitní vzdělávání, odbornou podporu nebo pomůcky, vč. kompenzačních.
<ul style="list-style-type: none"> • Více do spolupráce zapojit rodiče dětí, zejména pak rodičů dětí se sociálním či jiným znevýhodněním a dětí ohrožených školním neúspěchem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračující nespolečné rodičů, zejména pak rodičů dětí se sociálním či jiným znevýhodněním a dětem ohroženým školním neúspěchem.
<ul style="list-style-type: none"> • Více se soustředit na preventivní programy zaměřené na žáky, pracovat s třídním kolektivem, podporovat kvalitní třídní management. • Posilovat kompetence škol při prevenci užívání návykových látek žáky základních škol, a to jak z hlediska metodik, legislativy, prevence, ale i komunikace směrem k veřejnosti, zejména pak k rodičům. 	<ul style="list-style-type: none"> • V určité míře mohou být rizikem nekompetentní vedení některých škol, která oblasti RP nevěnují dostatečnou pozornost a nemají dostatek energie, motivace a kompetencí, aby zabezpečili management a podmínky, aby se na jejich škole dařilo vzdělávat různorodé kolektivy a přispívat k rozvoji potenciálu každého žáka, zejména žáků se sociálním a jiným znevýhodněním.
<ul style="list-style-type: none"> • Poskytnout pedagogům a pedagogickým sborům ucelenější podporu ve formě mentoringu, koučinku či supervizí, osobního rozvoje, psychohygieny. Zajistit osvětu, aby se dařilo odbourávat nedůvěru vůči těmto inovativním metodám rozvoje kompetencí pedagogických pracovníků. 	<ul style="list-style-type: none"> • Přerušování kontinuity spolupráce aktivních pedagogů. V rámci MAPu se podařilo podchytit, zapojit a propojit učitele, kteří stojí o sdílení a společné vzdělávání. Pokud by se nepodařilo do budoucna zajistit pokračování, byla by to špatná zpráva pro dobře nastavenou a funkční spolupráci.
<ul style="list-style-type: none"> • Iniciovat zřízení speciálních tříd v dalších školách, které by přispěly k lepším výsledkům při vzdělávání žáků ohroženým školním neúspěchem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Další narůstání počtu žáků se závažnými poruchami chování v běžných třídách, což povede k ohrožení psychické rovnováhy (i zdraví) ostatních žáků i pedagogů a snížení kvality vzdělávání.
<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit stabilitu a dostupnost spolupráce škol s asistenty pedagoga (AP). Zvýšit kvalitu AP – myšleno kvalifikaci a podmínky pro průběžné vzdělávání, osobní růst a dlouhodobou spolupráci, což předpokládá korektní finanční ohodnocení této profese. Zajistit příležitosti pro sdílení zkušeností ze 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepromyšlené kroky z hlediska reformy školství, které povedou k destabilizaci spolupráce s asistenty pedagoga. Dále také přetrvávající nedostatek školních psychologů, ale i dalších profesí – např. preventistů. Přetrvávání problému nedostupnosti a přetíženosti odborných pracovníků (zejména PPP, klinických psychologů) a dlouhé čekací lhůty.

spolupráce škol, výchovných poradců, pedagogů a asistentů pedagoga.	
<ul style="list-style-type: none"> Větší pozornost věnovat nadaným dětem. Zajistit, aby i pro ně bylo vzdělávání v MŠ a poté v ZŠ atraktivní a dostatečně podnětné. 	<ul style="list-style-type: none"> Pokud se nepodaří zabezpečit dostatečně podnětné vzdělávání v ZŠ též pro žáky nadané, pak lze logicky očekávat, že bude pokračovat zájem rodičů dostat tyto děti co nejdříve ven z tohoto prostředí (např. na víceleté gymnázium nebo soukromou školu).
<ul style="list-style-type: none"> Rozvíjet informovanost a spolupráci mezi školami a kooperujícími profesemi a organizacemi – např. psychologové, dětské lékaři, pedagogicko-psychologické poradny, OSPOD, střediska výchovné péče, případně též policie, zdravotníci atp. 	

3. Priorita a dílčí cíle v oblasti rovných příležitostí

Z realizovaných výzkumných šetření, výstupů PS RP, podnětů od pedagogů a rodičů a z výstupů SWOT-3 analýzy vyplývá zastřešující priorita a dílčí cíle (viz níže).

Zastřešující priorita pro oblast rovných příležitostí

Podporovat školy, pedagogy, asistenty pedagoga a další kooperující profese, aby se ve školách dařilo lépe vzdělávat různorodé kolektivy, rozvíjet inovativní metody a přístupy a přispívat k rozvoji potenciálu každého žáka, včetně žáků se sociálním a jiným znevýhodněním a žáků ohrožených školním neúspěchem. Cestou by mělo být vytváření podmínek v podobě stabilního prostředí, dostupného vzdělávání pedagogů a asistentů pedagoga, zajištění příležitostí pro sdílení zkušeností a dostatečné podpory v podobě kooperujících profesí a pracovišť (psychologové, poradny, OSPOD atp.).

Cíl 1: Umožnit pedagogům dostatečné příležitosti a možnosti pro vzdělávání v oblasti rovných příležitostí a osobního rozvoje

• *Aktivita jednotlivých škol*

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Systematické a průběžné vzdělávání pedagogů jako priorita managementu školy – např. formou individuálních plánů osobního rozvoje, cílené podpory v používání inovativních metod pro vzdělávání v oblasti RP.	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Odstraňování bariér, které pedagogům brání v osobním vzdělávání, a využívání aktivizačních metod pro vzdělávání v MŠ a ZŠ (např. párová výuka, dělení hodin, skupinové práce, projektové vzdělávání, diferenciací ve výuce). Mezi bariéry patří například	Průběžně	Management školy, RT MAP pro zajištění či zprostředkování konzultací,

časová omezení, nutnost zajištění suplování, nedostatek učeben pro dělení tříd, rezervy managementu škol v motivaci pedagogů apod.		vzdělávání, mentoringu pro management školy
3. Zajištění dostatečného množství financí nebo neplacených akcí a aktivit, aby školy mohly pro pedagogy a asistenty pedagogů zajistit kvalitní vzdělávání (aktivní využívání šablon, identifikace dalších zdrojů), jak pro individuální vzdělávání, tak pro sborovnu (společné v rámci školy). Žádoucí je také podpora v oblasti programů supervizí, mentoringů anebo koučinku, osobního růstu a psychohygieny pedagogů.	Průběžně	Management školy, Realizační tým (RT) MAP, MAS, další organizace ve vzdělávání

- Aktivity spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Organizace vzdělávacích akcí na platformě projektu APU MAP ORP Benešov (Akční plánování v území – Místní akční plán ORP Benešov). Výběr témat a lektorů se bude odvíjet od definovaných klíčových témat, poptávky a doporučení ze strany škol a pedagogů. <i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov.	Průběžně	RT MAP
2. Informační servis pro školy o možnostech čerpání finančních prostředků na vzdělávání z dalších zdrojů (granty, dotace, programy, sponzoring atp.).	Průběžně	RT MAP, MAS

Cíl 2: Podpořit sdílení zkušeností a inspirace mezi školami a pedagogy a rovněž podpořit informovanost a spolupráci mezi školami a kooperujícími profesemi a organizacemi

- Aktivity jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Rozvíjet prostředí kolegiální podpory v rámci školy. Podporovat širší spolupráci na bázi žák, pedagog, asistent pedagoga, výchovný poradce, ostatní pedagogové a rodiče – vše v zájmu dítěte.	Průběžně	Management školy, učitelé, RT MAP může pomoci zajišťovat či zprostředkovávat konzultace, vzdělávání pro management školy

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
<p>1. Organizace akcí zaměřených na sdílení zkušeností, doporučení, kontaktů, tipů a další inspirace mezi pedagogy napříč školami v regionu (ORP Benešov). Finance: v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov, případně za přispění škol.</p> <p>Konkrétně například:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Setkání Pracovní skupiny pro rovné příležitosti • Tematické přednášky a besedy s odborníky • Setkávání asistentů pedagoga a pedagogů z různých škol – s cílem společného vzdělávání, sdílení zkušeností, konzultací • Případně další tematická setkávání, vč. Kavárniček mateřských škol, češtinářů a matikářů, které slouží k výměně zkušeností i z hlediska vzdělávání žáků se SVP a ohroženými školním neúspěchem • Organizace tematických setkání pro podporu spolupráce mezi MŠ a ZŠ, případně též ZŠ a SŠ • Setkávání se zástupci kooperujících organizací a institucí – např. OSPOD, policie, zdravotníci, PPP, střediska výchovné péče, raná péče atp. 	<p>4x ročně 4x ročně Dle zájmu, ale minimálně 2x ročně</p>	<p>Realizační tým MAP ORP Benešov ve spolupráci s managementy škol, členy PS RP a dalšími aktivními pedagogy</p>
<p>2. Podpora sdílení kontaktů, tipů a doporučení pro RP (zajímaví lektori, vzdělávací akce, publikace atp.). Konkrétně například prostřednictvím webu, FB profilu MAPujeme vzdělávání Posázaví, zápisů z pracovních skupin, besed, setkávání atp.).</p>	<p>Průběžně</p>	<p>RT MAP ORP Benešov ve spolupráci se členy PS RP a dalšími aktivními pedagogy</p>

Cíl 3: Podpořit školy v organizaci akcí preventivního charakteru pro žáky (třídní kolektivy)

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
<p>1. Organizace tematických preventivních programů zajišťovaných externími lektory, dále například exkurze, zážitkové programy atp.</p>	<p>Průběžně</p>	<p>Management školy, pedagogové</p>
<p>2. Podpora organizace programů pro třídní kolektivy zaměřené na třídní management, stmelování</p>		<p>Management školy, učitelé, rodiče</p>

kolektivů třídy, prevence šikany a sociálního vyloučení, prevence užívání návykových látek atp.		
---	--	--

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Identifikace příležitostí pro realizaci tematických preventivních programů zajišťovaných externími lektory, exkurzí, zážitkových programů, programů pro třídní kolektivy zaměřené na třídní management, stmelování kolektivů třídy, prevence šikany a sociálního vyloučení, prevence užívání návykových látek atp. Identifikace příležitostí pro čerpání finančních prostředků z dostupných zdrojů. <i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov.	Průběžně	RT MAP ORP Benešov ve spolupráci se členy PS ČG a dalšími aktivními pedagogy

Cíl 4: Podpořit školy v organizaci akcí směřujících k individuální podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem a rovněž zapojit do spolupráce rodiče

- Aktivita jednotlivých škol**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Organizace akcí směřujících k individuální podpoře žáků ohrožených školním neúspěchem (např. doučování, jazykové kurzy pro žáky s OMJ).	Průběžně	Management školy, pedagogové
2. Zajištění včasné a kvalitní diagnostiky.	Průběžně	Management školy, učitelé, rodiče
3. Nastavení pravidel aktivní spolupráce škol s rodiči (dohody o vzdělávacím plánu, hledání optimálního řešení pro dané dítě, spolupráce s odbornými pracovišti).	Průběžně	Management školy, učitelé, rodiče
4. Posílení kompetencí managementů škol a pedagogů pro komunikaci s rodiči a řešení krizových situací, vč. komunikačních dovedností a legislativní podpory.	Průběžně	Management školy, učitelé, rodiče

- Aktivita spolupráce**

Aktivita	Termín realizace	Zodpovědnost
1. Společné vzdělávání a sdílení zkušeností ohledně organizace akcí směřujících k individuální podpoře	Průběžně	RT MAP ORP Benešov ve

<p>žáků ohrožených školním neúspěchem, zajištění kvalitní diagnostiky, spolupráce s rodiči, zvyšování dovedností v oblasti komunikace s rodiči a řešení krizových situací, vč. legislativní podpory.</p> <p>2. Spolupráce a poradenství při informování o možnostech čerpání finančních prostředků z dostupných zdrojů.</p> <p><i>Finance:</i> v rámci rozpočtu projektu APU MAP ORP Benešov.</p>		<p>spolupráci se členy PS RP a dalšími aktivními pedagogy</p>
---	--	---